

- 3 Všeobecně uznávanou mezinárodní definicí pro venkovský prostor je vymezení OECD, které je založeno na podílu obyvatelstva, jež žije na území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km².
- 4 Parametry pro podporu sociálního podnikání jsou nastaveny v dokumentaci k výzvám z Operačních programů ESF fondů (především OPZ, IROP, OP PIK). Tyto výzvy výslovně vylučují investice a podporu do zemědělské prvovýroby, neznamená to však, že by nebylo možné být sociálním podnikatelem jako zemědělský hospodář prvovýrobce.
- 5 Studie je veřejně dostupná na www.socialni-zemedelstvi.cz, obsahuje metodiku, podrobnější popis situace v ČR, celková doporučení pro další rozvoj sociálního zemědělství v ČR i jeho nedostatky. V současnosti monitorujeme na 30 sociálně zemědělských subjektů, ani zdaleka však nejsou všichni promotéři zasífování. Dostupné informace k těmto aktivitám jsou k dohledání na týchž webových stránkách.

Literatura:

- Dessein, J., Bock, B. B., & Krom, M. P. (2013). *Investigating the limits of multifunctional agriculture as the dominant frame for Green Care in agriculture in Flanders and the Netherlands*. *Journal of Rural Studies*, 32, 50-59. doi:10.1016/j.jrurstud.2013.04.011
- Di Iacovo, F., & O'Connor, D. (Eds.). (2009). *Supporting policies for Social Farming in Europe Progressing Multifunctionality in Responsive Rural Areas*. Sesto Fiorentino.
- Di Trapani, A. M., Squatrito, R., Fodera, M., Testa, R., Tudisca, S., & Sgroi, F. (2014). *Payment For Environmental Services For The Sustainable Development Of The Territory*. *American Journal of Environmental Sciences*, 10(5), 480-488. doi:10.3844/ajessp.2014.480.488
- Dohnalová, M. (2002). *Třetí sektor: Sociální ekonomika nebo občanská společnost?* Retrieved July 1, 2016, from https://www.researchgate.net/publication/228688477_Treti_sektor_socialni_ekonomika_ne_bo_obcanska_spolecnost
- Dohnalová, M., & Průša, L. (2011). *Sociální ekonomika*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Dohnalová, M. (2012). *Sociální ekonomika, sociální podnikání: Podnikání pro každého*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Dohnalová, M., Deverová, L., Legnerová, K., & Pospišilová, T. (2015). *Lidské zdroje v sociálních podnikcích*. Praha: Wolters Kluwer, ČR.
- Dohnalová, M., & Korimová, G. (2016). *Sociální ekonomika a sociální podnikání v České republice*. Fórum Sociální Politiky, (1).
- Elings, M., & Hassink, J. (2008). *Green Care Farms. A Safe Community Between Illness or Addiction and the Wider Society*. *International Journal of Therapeutic Communities*, 29(3), 310-322.
- Elings, M. (2011). *Effects of care farms. Scientific research on the benefits of care farms for clients*. Wageningen, UR, The Netherlands: Taskforce Multifunctional Agriculture, Plant Research International.
- European Commission. (2012). *The Common Agricultural Policy - A story to be continued*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- European Economic and Social Committee. (2012). *Social farming: Green care and social and health policies* (Vol. NAT/539). Brussels.
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. (1999). *The Multifunctional Character of Agriculture and Land*. Maastricht, The Netherlands: FAO UN.
- Gordon, M. (2015). *A Typology of Social Enterprise "Traditions"* ICSEM Working Paper.
- Hassink, J., Zwartbol, C., Agricola, H., Elings, M., & Thissen, J. (2007). *Current status and potential of care farms in the Netherlands*. *NJAS - Wageningen Journal of Life Sciences*, 55(1), 21-36. doi:10.1016/s1573-5214(07)80002-9
- Hassink, J., & Dijk, M. V. (Eds.). (2006). *Farming for health: Green-care farming across Europe and the United States of America*. Dordrecht: Springer.
- Haubehofer, D., Enzenhofer, K., Kleber, S., Pflugl, S., Plitzka, E., & Holzapfel, I. (2013). *Zahradní terapie. Teorie - věda - praxe*.
- Hine, R., Peacock, J., & Pretty, J. (2008). *Care Farming in the UK: Contexts, Benefits and Links with Therapeutic Communities*. *International Journal of Therapeutic Communities*, 29(3), 245-260.
- Hulgard, L., Defourny, J., & Pestoff, V. A. (Eds.). (2014). *Social enterprise and the third sector: Changing European landscapes in a comparative perspective*. London, New York: Routledge.
- Chovanec, T., Hudcová, E., & Moudrý, J. (2015). *Sociální zemědělství - úvod do problematiky*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR.
- Johanisová, N. (2008). *Kde peníze jsou služebním, nikoliv pánem*. Volary: Nakladatelství Stehlik.
- Kaplan, S. (1995). *The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework*. *Journal of Environmental Psychology*, 15(3), 169-182. doi:10.1016/0272-4944(95)90001-2
- Korsgaard, S., Müller, S., & Tanvig, H. W. (2015). *Rural entrepreneurship or entrepreneurship in the rural - between place and space*. *Int Jnl of Ent Behav & Res International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 21(1), 5-26. doi:10.1108/ijeb-11-2013-0205
- Lafranchi, M., Giannetto, C., Abbate, T., & Dimitrova, V. (2015). *Agriculture and the social farm: Expression of the multifunctional model of agriculture as a solution to the economic crisis in rural areas*. *Bulg. J. Agric. Sci.*, 21(4).
- Laville, J., Young, D. R., & Eynaud, P. (Eds.). (2015). *Civil society, the third sector and social enterprise: Governance and democracy*. London, New York: Routledge.
- Ministerstvo zemědělství ČR. (2015). *Program rozvoje venkova pro období 2014-2020*. Praha: MZe.
- Moudrý, J., Chovanec, T., & Hudcová, E. (2015). *Možnosti využití konceptu sociálního zemědělství v politikách sociálního začleňování ve venkovském prostředí*. Praha: Agentura pro sociální začleňování, Úřad vlády ČR.
- Nicholls, A. (Ed.). (2006). *Social Entrepreneurship. New Models of Sustainable Social Change*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- OECD. (2003). *Multifunctionality. The Policy Implications*. Paris: OECD.
- OECD/EU. (2013). *Policy Brief on Social Entrepreneurship*. Entrepreneurial Activities in Europe. Luxembourg: Publication Office of the European Union.
- O'Connor, D., Renting, H., Kinsella, J., & Gorman, M. (2006). *Government-Third Sector Relations in European Rural Development: A Critical Perspective*.
- Ploeg, J. V. (2009). *Peasant Agriculture*. *International Encyclopedia of Human Geography*, 108-113. doi:10.1016/b978-0-08044910-4.00894-4
- Potter, C. (n.d.). *Agricultural multifunctionality, working lands and public goods: Contested models of agri-environmental governance under the Common Agricultural Policy*. *Research Handbook on EU Agriculture Law*, 113-124. doi:10.4337/9781781954621.00015
- Renting, H., Rossing, W., Groot, J., Ploeg, J. V., Laurent, C., Perraud, D., . . . Ittersum, M. V. (2009). *Exploring multifunctional agriculture. A review of conceptual approaches and prospects for an integrative transitional framework*. *Journal of Environmental Management*, 90. doi:10.1016/j.jenvman.2008.11.014
- Sempik, J., Aldridge, J., & Becker, S. (2002). *Social and Therapeutic Horticulture: Evidence and messages from research*. Loughborough: Centre for Child and Family Research.
- Sempik, J., Hine, R., & Wilcox, D. (Eds.). (2010). *Green Care: A Conceptual Framework*. Loughborough: Loughborough University.
- Taylor, R. (Ed.). (2010). *Third sector research*. New York: Springer.
- United Nations Conference on Environment and Development. (1992). *Agenda 21, An Action Plan for the Next Century*. New York: UNCED.
- Wilson, G. A. (2007). *Multifunctional agriculture: A transition theory perspective*. Cambridge, MA: CABI.
- Wilson, G. A. (2009). *The spatiality of multifunctional agriculture: A human geography perspective*. *Geoforum*, 40(2), 269-280. doi:10.1016/j.geoforum.2008.12.007
- APA formatting by BibMe.o

Autorka Mgr. Eliška Hudcová (elahu-dec@seznam.cz) je doktorandkou na Katedře studií občanského sektoru Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, U Kříže 8, 158 00 Praha 5, Česká republika.

Poznatky z praxe

Nový systém financování sociálních služeb zatím zlepšení nepřinesl

Jiří Horecký
Petr Hanuš

Před dvěma lety bylo financování sociálních služeb přesunuto na úroveň jednotlivých krajů. S vyhodnocením tohoto zásadního kroku, a po prvních zkušenostech, je dnes možné konstatovat, že očekávání doposud nenaplnil. Navíc dochází k rozdílnému přístupu k financování sociálních služeb v jednotlivých krajích.

Podle četných zpětných vazeb z celé republiky je zřejmé, že tento přechod v některých regionech žádné lokální disparity

či otrasy nezpůsobil, v jiných bohužel ano. Všeobecně lze říci, že v oblasti financování sociálních služeb dochází k systémové

decentralizaci jejich financování, což je jev, který v žádném případě nelze považovat pro Českou republiku a sociální služby

za přínosný. Právě z tohoto důvodu se v květnu tohoto roku obrátil Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA, prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR, organizace zaměstnavatelů, která zastupuje přes 90 % všech poskytovatelů sociálních služeb ČR, na ministryni Marksovou dopisem, obsahujícím výzvu k urychlenému řešení této neblahé situace.

Zásadní otázkou je, zda MPSV chce mít jednotný, centrální a v rámci celé ČR pro všechny poskytovatele parametrický jednotný systém financování sociálních služeb. Předpokládáme, že ano, neboť praxe jiných veřejných služeb ukazuje, že tento decentralizovaný přístup není správný, a že odvětví, kde byl zvolen, od těchto konceptů záhy ustupují. Obdobnou situaci dokumentují i zahraniční zkušenosti. Konkrétním příkladem může být systém financování regionálního školství v České republice, který v současné době umožňuje rozdílné financování základních a středních škol v jednotlivých krajích. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy od tohoto systému nyní ustupuje, když mimo jiné říká: „Za hlavní problémy stávajícího systému lze označit, že v úrovni normativního rozpisu prostředků státního rozpočtu z rozpočtu kraje do rozpočtů jednotlivých právnických osob, vykonávajících činnost škol a školských zařízení, se dosavadní systém vyznačuje velkými rozdíly ve výši krajských normativů, tj. rozdíly ve výši „státní“ finanční podpory na vzdělávání žáka ve stejném oboru vzdělání, mezi jednotlivými kraji. Výše normativů navíc není dlouhodobě předvídatelná nejen ze strany škol jako příjemců finančních prostředků, ale ani ze strany ministerstva.“

Dalším příkladem rozdílného financování je oblast zdravotnictví, kde jsou tzv. koeficienty specializace, vytvářející různé přístupy, předmětem kritiky a Ministerstvo zdravotnictví pracuje na novém systému založením tzv. DRG restart, který předpokládá princip „stejně peníze za stejné výkony“.

Z výše zmiňovaných zahraničních zkušeností může být příkladem přístup zemí, jako jsou Rakousko či Švýcarsko. I tady totiž můžeme sledovat opačný trend, tedy směřování k centralizaci financování sociální péče včetně centrálního stanovení parametrů.

Po dvou letech fungování systému financování sociálních služeb v České republice se přístupy jednotlivých krajů začínají rozcházet. Na našem území tak vzniká čtrnáct více či méně odlišných systémů financování sociálních služeb. Aby se tento neblahý stav dále neprohluboval, bylo směřováno několik doporučení centrálnímu orgánu státní správy pro tuto oblast - Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, potažmo paní ministryni Michaele Marksové, která stojí v jeho čele. Všechna doporučení směřují k úpravě Metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí pro

poskytování dotací ze státního rozpočtu krajům a hlavnímu městu Praze. Úpravy metodiky jsou důrazně doporučovány tak, aby:

- metodika sjednotila systém a parametry financování sociálních služeb v ČR, resp. vedla ke sjednocení sociální politiky v oblasti financování sociálních služeb;
- povinnost zajistit spolufinancování z municipálních rozpočtů nebyla dána poskytovatelům sociálních služeb. Tento požadavek nesměruje k zrušení spoludopovědnosti měst a obcí na financování sociálních služeb. Jen požaduje, aby ten, kdo má zajistit ze strany města či obce přiměřenou podporu, nebyl poskytovatel sociálních služeb. Je to logické, neboť poskytovatel, bez ohledu na právní formu a zřizovatele, nemá žádné nástroje, aby přiměřený příspěvek z příslušných obcí a měst vymohl. Jistotou je, že pouhý apel na obce, aby se spolupodílely na financování sociálních služeb pro své občany, nebude dostatečně fungovat. Dokud není spolufinancování právně vymahatelné, záleží jen a pouze na rozhodnutí daného zastupitelstva. Řešením, které se nabízí, je uložit tento úkol příslušným krajům, které jsou v komunikaci s městy a obcemi v úplně jiném postavení než poskytovatelé sociálních služeb;
- financování sociálních služeb mohlo být spojeno s atributy předvídatelnosti a spravedlivého a rovného přístupu ke všem poskytovatelům. I v letošním roce byly v rámci financování sociálních služeb zjištěny případy rozdílného financování stejné kapacity či stejných výkonů.

Reakce na výše uvedená doporučení prozatím není ze strany ministerstva a paní ministryně známa. V minulosti se každoročně na MPSV vyvíjel tlak, aby byl objem finančních prostředků navýšen a je možné, že současná situace je tam vnímána stejně. Stávající problém ovšem není primárně o objemu peněz, vždyť ty se v posledních letech navýšily, ale o nesrozumitelném systému, který nejen že neodstraní kritizované chyby systému, který nahradil, ale tyto chyby ještě dále rozvíjí. Skutečnost, že může přinést zásadní problém každému poskytovateli, dokumentuje následující příklad.

V Litoměřicích v Ústeckém kraji poskytuje sociální služby Farní charita Litoměřice. Jedním z jejich zařízení je Domov na Dómském Pahorku v Litoměřicích s kapacitou 118 míst. Při řešení státní dotace pro rok 2016 proběhlo několik jednání na Krajském úřadě Ústeckého kraje. O nejasné, nesrozumitelné a hlavně velmi nepříznivé situaci bylo informováno i MPSV. Podívejme se nyní konkrétně na celý pro-

blém v číslech. Vyrovnávací platba pro rok 2015 byla stanovena na 13 300 702 Kč. Vyrovnávací platba pro rok 2016 byla stanovena na 6 590 000 Kč. Rozdíl jen v tomto výpočtu je 6 710 702 Kč. A to přesto, že žádné rozhodné změny ve službě nastaly. Rozhodnutí kraje následně stanovilo dotaci ze státního rozpočtu pro rok 2016 na 1 778 500 Kč. V roce 2015 bylo zařízení podpořeno státní dotací 6 650 000 Kč. Podpora tohoto zařízení tak meziročně klesla o 4 871 500 Kč. Pokusy získat další informace, proč jsou výsledky výpočtů takovéto, neskončili příliš uspokojivě. Informace nejsou ze strany veřejné správy podávány dostatečně, mnohdy vůbec. Někteří úředníci pouze ústně vysvětlují co a jak. A tak bylo mimo jiné ústně na jednání konstatováno, že vyrovnávací platba za rok 2015 je pouze orientační. V polovině března však obdržel poskytovatel e-mail z krajského úřadu, že jako organizace Farní charita Litoměřice musí vrátit za rok 2015 necelý 1 mil. Kč, jinak nedostane dotace na rok 2016. Bez bližšího vysvětlení. Na následný dotaz, na základě čeho tato částka má být vrácena, nebyla odpověď zasláná krajským úřadem srozumitelná.

A tak v tuto chvíli zůstává pouze otázka, zda může organizace v situaci, jako je Farní charita Litoměřice, nadále poskytovat sociální služby. Pokud ne, pak v blízké budoucnosti bude služby pro tyto klienty muset zajistit příslušný krajský úřad. Můžeme jen doufat, že takovýchto případů nebude v příštím roce přibývat.

Autor Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA (prezident@apsscr.cz) je prezidentem APSS ČR, Vančurova 2904, 390 01 Tábor, Česká republika.

Autor Mgr. Petr Hanuš (koordinátor@apsscr.cz) působí jako ředitel odborných sekcí APSS ČR, Vančurova 2904, 390 01 Tábor, Česká republika.

Konference paliativní medicíny v Náchodě

Hospic Anežky České v Červeném Kostelci pořádá ve čtvrtek 20. října 2016 v Městském divadle Dr. Josefa Čížka v Náchodě konferenci paliativní medicíny.

Akce je určena nejen lékařům, zdravotníkům a sociálním pracovníkům, ale i široké veřejnosti a formou i obsahem bude srozumitelná i středoškolským studentům.

Další informace na <http://vzdelavani.paliativnimedicina.cz/kurz/?id=22>